



โรงพยาบาลเรณูนคร

ระดับเอกสาร : วิธีปฏิบัติเลขที่ WP - PCT-001

ฉบับที่ : 2 (ปรับปรุงครั้งที่ 1 )

เรื่อง : การคัดแยกประเภทผู้ป่วย (Triage)

วันที่ : 2 พฤศจิกายน 2566

แผนก : อุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช

แผนกที่เกี่ยวข้อง : องค์กรแพทย์/ OPD/ER

ผู้จัดทำ : ..... กุลตรี ธรรมวิภาค

(นางกุลตรี ธรรมวิภาค)

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ ชำนาญการ  
(เลขานุการที่มำทางคลินิก)

ผู้ทบทวน : ..... สันติภาพ ลำภา


(นายสันติภาพ ลำภา)

ตำแหน่ง นายแพทย์ชำนาญการ  
(ประธานที่มำทางคลินิก)

ผู้อนุมัติ : ..... 

(นายไพศาล พลโลก)

ตำแหน่ง นายแพทย์ชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง  
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเรณูนคร

	<b>วิธีปฏิบัติเลขที่ :</b> WP – PCT - 001	<b>ผู้จัดทำ :</b> ทีมนำทางคลินิก
	<b>เรื่อง :</b> การ Triage	<b>หน้า :</b> 1/4

## 1.นโยบาย

พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน มาตรา 28 ข้อ 1 กำหนดให้หน่วยปฏิบัติการ สถานพยาบาลและผู้ปฏิบัติการ ดำเนินการ ตรวจสอบคัดแยกระดับความฉุกเฉินและจัดให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการปฏิบัติการฉุกเฉินตามระดับความเร่งด่วนทางการแพทย์ฉุกเฉิน ระบบการคัดแยกและจัดลำดับการบริการ ณ ห้องฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ สามารถเข้าใจได้ง่ายและสามารถประยุกต์ใช้ได้ไม่ซับซ้อน(Utility) แม่นยำและเที่ยงตรง(Validity) มีความสอดคล้องกัน(Reliability)ระหว่างผู้ประเมิน และต้องสามารถจำแนกผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงหรือเร่งด่วนได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาที่ทันเวลา

**2.วัตถุประสงค์** เพิ่มประสิทธิภาพของการคัดแยกและจัดลำดับการบริการ ณ ห้องฉุกเฉิน

**3.ขอบเขต** ผู้ป่วยทั้งหมดที่เข้ารับบริการในห้องอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวชทุกช่วงเวลา

**4.หน้าที่รับผิดชอบ** พยาบาลที่ปฏิบัติงานในห้องอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวช ช่วงเวลาเช้า 8.00-16.00น.

ช่วงเวรบ่าย 16.00-24.00น. ช่วงเวรดึก 24.00 – 08.00 น.

## 5.นิยามคำศัพท์

การคัดแยกหมายถึง (Triage) หมายถึง การประเมินเพื่อจำแนกผู้รับบริการและจัดลำดับให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการปฏิบัติการฉุกเฉินตามลำดับความเร่งด่วนทางการแพทย์ฉุกเฉิน

## 7.วิธีปฏิบัติ

ในการนำระบบการคัดแยกและจัดลำดับการบริการ ณ ห้องฉุกเฉิน ดังนี้


### 1) Triage System

1.ในหน่วยงานอุบัติเหตุและนิติเวชมีการให้ใช้เกณฑ์การคัดแยกแบบ 5 ระดับโดยอ้างอิงจากระบบการคัดแยก Emergency Severity Index (ESI) และ MOPMOP ED Triage ตามมาตรฐานการคัดแยกและจัดลำดับการบริการ ณ ห้องฉุกเฉินที่จัดทำโดยสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติและกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

2.พยาบาลที่ทำหน้าที่ในการคัดแยกต้องผ่านการฝึกอบรมการคัดกรองผู้ป่วย (Triage )และมีประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 3 ปีและผ่านการประเมินจากหัวหน้ากลุ่มงานอุบัติเหตุและนิติเวช

3.ในหน่วยงานอุบัติเหตุและนิติเวชจัดทำแนวปฏิบัติการคัดแยกและจัดลำดับการบริการ ณ ห้องฉุกเฉิน (Triage Policy and Procedure) ไว้ 2 จุด หน้าหน่วยงานอุบัติเหตุและนิติเวช และในหน่วยงานอุบัติเหตุและนิติเวช

4.ผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤตได้รับการ Triage ภายใน 4 นาที

	<b>วิธีปฏิบัติเลขที่ :</b> WP - PCT- 001	<b>ผู้จัดทำ :</b> ทีมนำทางคลินิก
	<b>เรื่อง :</b> การ Triage	<b>หน้า :</b> 2/4

5.มีการกำหนดระยะเวลารอคอยแพทย์ (Waiting time) แยกตามระดับการคัดแยก

Resuscitate	ภายใน 4 นาที
Emergency	ภายใน 10 นาที
Urgent	ภายใน 30 นาที
Se-mi Urgency	ภายใน 1 ชั่วโมง
Non Urgency	ภายใน 2 ชั่วโมง

## 2) Triage Process

1.มีแนวทางในการประเมินเพื่อคัดกรองผู้ป่วย (Primary Triage Assessment) ในกลุ่มโรคสำคัญและอาการสำคัญที่คุกคามชีวิตผู้ป่วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็ว

2.มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ เพื่อจำแนกและจัดระดับความเร่งด่วนของภาวะความเจ็บป่วยของผู้ป่วยแต่ละราย

3.วินิจฉัยและวางแผนให้การรักษายาบาลบนพื้นฐานข้อมูลที่รวบรวมได้ ตามแนวปฏิบัติของหน่วยงาน

4.ให้การช่วยเหลือเบื้องต้นในภาวะวิกฤตที่เป็นอันตราย หรือเสี่ยงต่อการเสียชีวิตตามแนวปฏิบัติของหน่วยงาน

5.มีเกณฑ์การรายงาน/ให้ข้อมูลแพทย์ตามขั้นตอนการปฏิบัติของหน่วยงานด้วยระบบ ISBAR เพื่อประโยชน์ในการกำหนดวิธีการรักษาพยาบาลที่ถูกต้องแก่ผู้ป่วย

6.มีการทำ Triage Round คือผู้รับบริการที่รอแพทย์ตรวจควรได้รับการประเมินซ้ำในระยะเวลาที่เหมาะสมหรือเมื่อผู้ป่วยมีอาการเปลี่ยนแปลง


7.มีการบันทึกข้อมูลการคัดแยก ได้แก่ วันและเวลาที่ Triage, ชื่อบุคลากรที่ Triage, อาการสำคัญ, ประวัติที่เกี่ยวข้อง, ผลการประเมินเบื้องต้น, ระดับความเร่งด่วน, การให้การดูแลเบื้องต้น, ถ้ามีการเปลี่ยนระดับความเร่งด่วนให้ระบุเหตุผล

8.มีการสื่อสารกับผู้ป่วย โดยใช้รูปแบบการสื่อสารแบบ “AIDET”

o Acknowledge หมายถึง การสื่อสารที่แสดงออกให้ผู้ป่วยและญาติได้รับรู้ถึงการบริการที่ใส่ใจ ของโรงพยาบาล เช่น ยิ้มรับ สบตา เชิญนั่ง

o Introduction หมายถึง แนะนำตัว สอบถามชื่อผู้ป่วย เริ่มต้นด้วยคำถามปลายเปิด

o Duration หมายถึง แจ้งผลการจำแนกและจัดระดับความเร่งด่วนและระยะเวลาที่รอกับผู้ป่วย

	<b>วิธีปฏิบัติเลขที่ :</b> WP-PCT-001	<b>ผู้จัดทำ :</b> ทีมนำทางคลินิก
	<b>เรื่อง :</b> การ Triage	<b>หน้า :</b> 3/4

o Explanation หมายถึง อธิบายรายละเอียดกับผู้ป่วย เช่น ขั้นตอนการรักษา  
 ผู้ป่วยกำลังรออะไร อาการเปลี่ยนแปลงที่ผู้ป่วยต้องรีบแจ้ง

o Thank you/Take care หมายถึง แสดงความเอาใจใส่

### 3) Triage Structure/Area/Information

1. Triage Area ตรงจุดหน้าหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉินและนิติเวชมีป้ายบอกชัดเจนสามารถมองเห็นและเข้าถึงได้ทันที

2.ขนาดของพื้นที่เหมาะสมสำหรับจำนวนบุคลากรห้องฉุกเฉิน 1 คน ที่ทำหน้าที่ Triage และจำนวนผู้ป่วยมีปริมาณ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ป่วยล้างแผล/ฉีดยาตามนัด

3.มีช่องทางเข้าออก ณ จุด คัดกรอง และมีระบบประตูนิรภัยทั้งสองห้อง

4.มีอุปกรณ์การแพทย์และอุปกรณ์สำนักงานที่ได้มาตรฐาน ได้รับการ calibration ทุกๆ1ปี

5.มีระบบการบันทึกข้อมูลการคัดแยกโดยระบบ Hos-XP

### 7.เครื่องชี้วัดคุณภาพ

1) มีการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิภาพระบบการคัดแยก เช่น จำนวนผู้รับบริการ(ER Visit) แยกตามระดับการคัดแยก, ระยะเวลารอคอยแพทย์ (Waiting time) แยกตามระดับ การคัดแยก, ระยะเวลาในห้องฉุกเฉิน (Length of Stay) แยกตามระดับการคัดแยก, อัตราการรับเป็นผู้ป่วยใน (Admission rates) แยกตามระดับการคัดแยก

2) มีการทำ Triage Audit ในกรณีดังต่อไปนี้ Under triage , Over triage, ผู้ป่วยเสียชีวิตในห้องฉุกเฉิน, Triage level 4 และ 5 ที่ Admit, ผู้ป่วยที่ไม่รอแพทย์ตรวจ, Delay Diagnosis and Delay treatment ในผู้ป่วย Fast Track, Length of stay เกินเวลาที่กำหนด เพื่อนำมาวิเคราะห์ ปรับปรุงและหาแนวทางในการแก้ไข ปัญหา


#### 3) ตัวชี้วัด

3.1. จำนวนการเกิดอุบัติการณ์การคัดแยกที่ห้องฉุกเฉินคลาดเคลื่อน (under triage หรือ over triage) ระดับ E ขึ้นไป เท่ากับ 0

3.2. อัตราการเกิดอุบัติการณ์ Under triage ทั้งหมดน้อยกว่าร้อยละ 5

3.3. อัตราการเกิด Over triage ทั้งหมดน้อยกว่าร้อยละ 15

3.4 อัตราการเกิดอุบัติการณ์การคัดแยกที่ห้องฉุกเฉินคลาดเคลื่อน (under triage หรือ over triage) ทั้งหมด/ระดับ E ขึ้นไปได้รับการทบทวนแก้ไข ร้อยละ 100

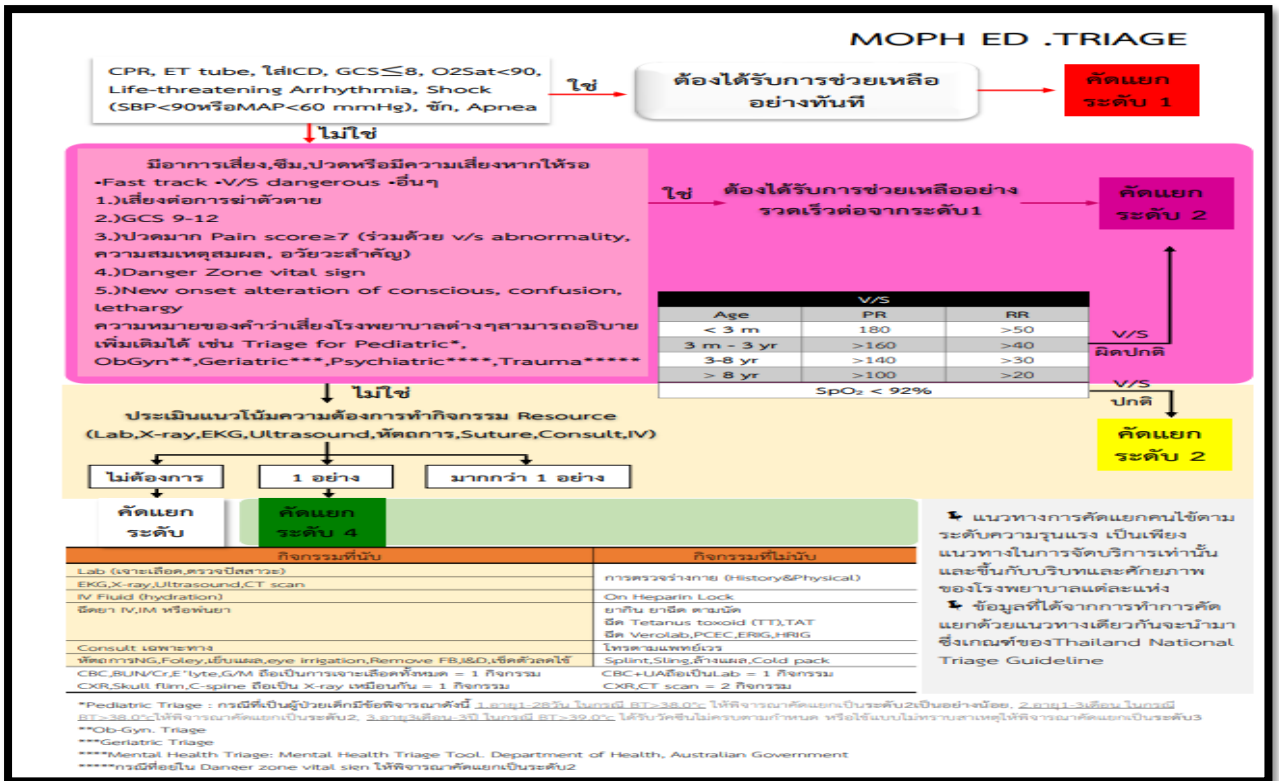
 โรงพยาบาลนคร RAJABHAT NAKHON HOSPITAL	วิธีปฏิบัติเลขที่ : WPI-PCT-001	ผู้จัดทำ : ทีมนำทางคลินิก
	เรื่อง : การ Triage	หน้า : 4/4

### 8.เอกสารอ้างอิง

<http://www.ayhosp.go.th/ayh/images/HA/rm/pt2018.pdf>

อาสาสมัครวิกิพีเดีย. ช็อกเหตุพิษติดเชื้อ. วิกิพีเดีย. สารานุกรมเสรี [อินเทอร์เน็ต]. 2557 [เข้าถึงเมื่อ 26 กันยายน 2557] เข้าถึงได้จาก: <http://www.th.wikipedia.org/wiki/ภาวะพิษเหตุติดเชื้อ>

### 9.ภาคผนวก



เกณฑ์การ Triage ผู้ป่วย รพ.เรณูนคร

ปรับปรุงล่าสุด 15/9/2566

แดง	ชมพู	เหลือง	เขียว	ขาว																																																								
<p>มีภาวะฉุกเฉินที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บรุนแรงทันที</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ภาวะหัวใจหยุดเต้น</li> <li>- Respiratory failure (On ETT, RS distress, Apnea, O<sub>2</sub>Sat&lt;92%)</li> <li>- ระดับความรู้สึกตัว GCS ≤ 8</li> <li>- ช็อก</li> <li>- Shock (SBP&lt;90, map&lt;60, Sign of shock)</li> <li>- PR ≤ 40/min หรือ ≥ 150/min</li> </ul>	<p>มีภาวะเสี่ยงต่อการเสียชีวิต ควรได้รับการตรวจภายใน 1 ชั่วโมง</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Fast tract (Stroke,STEMI,Sepsis,High risk newborn,Multiple trauma)</li> <li>- V/S Dangerous</li> </ul> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>Age</th> <th>PR</th> <th>RR</th> <th>BP(SBP)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>&lt;3mo</td> <td>&lt;100,&gt;180</td> <td>&lt;15,&gt;50</td> <td>&lt;60</td> </tr> <tr> <td>3mo-3yr</td> <td>&lt;80,&gt;160</td> <td>&lt;15,&gt;50</td> <td>&lt;70</td> </tr> <tr> <td>3-8 yr</td> <td>&lt;80,&gt;140</td> <td>&lt;15,&gt;30</td> <td>&lt;80</td> </tr> <tr> <td>&gt;8 yr</td> <td>&lt;60,&gt;120</td> <td>&lt;15,&gt;20</td> <td>&lt;90</td> </tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Lab วิฤต</li> </ul> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>รายการ</th> <th>น้อยกว่า</th> <th>มากกว่า</th> <th>หน่วย</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>WBC</td> <td>1,500</td> <td>30,000</td> <td>Cell/mm<sup>3</sup></td> </tr> <tr> <td>Hct</td> <td>20</td> <td>65</td> <td>%</td> </tr> <tr> <td>Plt</td> <td>50,000</td> <td>800,000</td> <td>Cell/mm<sup>3</sup></td> </tr> <tr> <td>Na</td> <td>120</td> <td>160</td> <td>mmol/L</td> </tr> <tr> <td>K</td> <td>2.5</td> <td>6</td> <td>mmol/L</td> </tr> <tr> <td>Cl</td> <td>80</td> <td>120</td> <td>mmol/L</td> </tr> <tr> <td>HCO<sub>3</sub></td> <td>12</td> <td>40</td> <td>mmol/L</td> </tr> <tr> <td>FBS</td> <td>70</td> <td>400</td> <td>mg%</td> </tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> <li>- GCS 9-12</li> <li>- ปวดมาก Pain ≥ 7 คะแนน (ดูความสมเหตุสมผล)</li> <li>- เสี่ยงต่อ Suicide</li> <li>- SBP ≥ 180 หรือ DBP ≥ 110</li> <li>- เด็กอายุ 1-3 เดือน ใช้ BT&gt;38°C</li> <li>- กระดูกหัก</li> <li>- ผู้ป่วย burn ≥ 10% หรือตำแหน่งสำคัญ (หน้า,คอ,หน้าอก,อวัยวะเพศ)</li> </ul>	Age	PR	RR	BP(SBP)	<3mo	<100,>180	<15,>50	<60	3mo-3yr	<80,>160	<15,>50	<70	3-8 yr	<80,>140	<15,>30	<80	>8 yr	<60,>120	<15,>20	<90	รายการ	น้อยกว่า	มากกว่า	หน่วย	WBC	1,500	30,000	Cell/mm <sup>3</sup>	Hct	20	65	%	Plt	50,000	800,000	Cell/mm <sup>3</sup>	Na	120	160	mmol/L	K	2.5	6	mmol/L	Cl	80	120	mmol/L	HCO <sub>3</sub>	12	40	mmol/L	FBS	70	400	mg%	<p>ผู้ป่วยฉุกเฉิน ควรได้รับการตรวจภายใน 30 นาที</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- เด็ก 3 เดือน-3 ปี ใช้ BT&gt;39°C</li> <li>- มีไข้ BT&gt;40°C (ผู้ใหญ่)</li> <li>- O<sub>2</sub>Sat 92-95% (ไม่เข้าช่วยสีชมพู สีแดง)</li> <li>- แผลอุบัติเหตุทั่วไปที่ไม่bleed</li> <li>- สุนัขกัด</li> <li>- รถชนนิ่ง</li> <li>- บุคลากรเข็มทิ่มตำ</li> </ul>	<p>ผู้ป่วยเจ็บป่วยเล็กน้อย ควรได้รับการตรวจภายใน 1 ชั่วโมง</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ผู้ป่วยที่มีอาการผิดปกติเล็กน้อย แต่ไม่มีภาวะเร่งด่วนทางการแพทย์</li> </ul>	<p>ผู้ป่วยนอกทั่วไป ควรได้รับการตรวจภายใน 2 ชั่วโมง</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ผู้ป่วยโรคทั่วไปที่อยู่ในภาวะปกติ สามารถมาพบแพทย์ที่ห้องตรวจผู้ป่วยนอกในเวลาราชการตามปกติ</li> </ul>
Age	PR	RR	BP(SBP)																																																									
<3mo	<100,>180	<15,>50	<60																																																									
3mo-3yr	<80,>160	<15,>50	<70																																																									
3-8 yr	<80,>140	<15,>30	<80																																																									
>8 yr	<60,>120	<15,>20	<90																																																									
รายการ	น้อยกว่า	มากกว่า	หน่วย																																																									
WBC	1,500	30,000	Cell/mm <sup>3</sup>																																																									
Hct	20	65	%																																																									
Plt	50,000	800,000	Cell/mm <sup>3</sup>																																																									
Na	120	160	mmol/L																																																									
K	2.5	6	mmol/L																																																									
Cl	80	120	mmol/L																																																									
HCO <sub>3</sub>	12	40	mmol/L																																																									
FBS	70	400	mg%																																																									
<p>เคสที่ต้องส่งไปห้องคลอด</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Preeclampsia/Eclampsia</li> <li>-Preg bp&gt;140/90mmHg ส่ง</li> <li>Urine protein LR ถ้าไม่เข้าเกณฑ์</li> <li>Preeclampsia ส่งกลับ OPD</li> <li>-Labour pain</li> <li>-Abortion ที่ยัง bleeding</li> <li>-PROM</li> <li>-Antepartum hemorrhage</li> <li>-OSCC</li> <li>-ลูกต้นลดลง (GA&gt;28Wks)</li> </ul>																																																												